оцінка та сертифікація необхідні, якщо зазначені матеріали будуть використовуватися у вибухонебезпечних зонах [2, 3].

Список використаних джерел:

1. Сологуб В. Статична електрика. Прояви, захист, використання / В. Сологуб. К: ТОВ «Видавництво «КЛІО», 2015. 216 с.
2. ДСТУ 7302:2013. Статична електрика. Терміни та визначення основних понять. [Чинний від 2014-01-01 наказ № 1231 від 2013-10-14]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2014. 23 с.
3. НПАОП 0.00-1.29-97. Правила захисту від статичної електрики: Наказ Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 22.04.97 р. № 103 [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://surl.li/fzrzd

УДК 355.58

Боровицький О.М. аспірант спеціальності 263 Цивільна безпека
Фролова Д.М, студент групи 263-19-1
Науковий керівник: Радчук Д.І., к.т.н., доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки
(*Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна*)

НЕБЕЗПЕКИ МІНОВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ

Будь-які надзвичайні ситуації і, насамперед, військового характеру, призводять до зменшення рівня захищеності цивільного населення і зростання рівня загроз їхньому життю та здоров'ю [1].

У 2014 році наша країна стикнулась з новими викликами та загрозами. Від початку збройного конфлікту на Сході України щонайменше 700 000 га підконтрольної території Донецької та Луганської областей були уражені вибухонебезпечними предметами (ВНП), що призвело до підвищення загрози травмування та загибелі людей.

Згідно доповіді Міжнародного центру гуманітарного розмінування у Женеві (GICHD), оприлюдненої в грудні 2017 року, Україна увійшла в п'ятірку країн світу з найбільшим забрудненням території мінами та вибухонебезпечними залишками війни (ВЗВ). Через це різко зросла небезпека травмування і загибелі дорослих та дітей, чоловіків та жінок внаслідок неправильного поводження з боєприпасами та вибухонебезпечними предметами, що залишились на територіях проведення бойових дій, а також потрапили в неконтрольований обіг по території всієї країни. Основними проблемами цивільного населення стосовно питань поводження з вибухонебезпечними предметами різного типу (міни, боєприпаси та набої, вибухонебезпечні залишки війни, саморобні вибухові пристрої, вибухівка тощо), що призводять до смертей та травмувань, є наступні:

1. **Досить низький рівень знань щодо правил безпечної поведінки** у ситуаціях, пов'язаних з мінами та ВНП, а також про основні їх види і властивості, що в більшості випадків призводить до небезпеки помилкової ідентифікації ВНП у зв'язку із спеціальними діями по маскуванню вибухових пристроїв та природнім зовнішнім впливом, який знищує певні характерні прикмети, за якими можна встановити приналежність тої чи іншої знахідки до ВНП.

2. **Проблема недооцінки небезпеки ВНП,** їх впливу та наслідків, які призводять до спроби використати їх у різний спосіб (від намагань розпиляти

знайдені артилерійські снаряди, міни і навіть авіабомби для подальшого здавання металу до пунктів прийому металобрухту, так і спроби розібрати подібні знахідки з метою отримати вибухівку та засоби ініціювання для подальшого використання у протиправних цілях).

3. Також в сучасних умовах зростає **загроза травмувань чи навіть загибелі цивільного населення внаслідок вчинення терористичних актів,** що можуть бути спрямовані, як проти представників правоохоронних органів чи органів державної влади так і проти цивільних осіб.

Події останніх років, а саме, тимчасова окупація та збройний конфлікти на Сході України яскраво продемонстрували необхідність наявності у цивільного населення певних знань щодо вибухонебезпечних предметів, їх різновидів, властивостей і потенційних загроз, а також правил безпечної поведінки у разі зіткнення з небезпечними предметами чи потрапляння в екстремальні ситуації.

Наслідки від мін та ВНП можна об'єднати у 4-и групи, а саме:

1. Гуманітарні наслідки від мін та ВНП (смерті, травми та подальша інвалідність; блокування доступу до лікарень, водопостачання, їжі, гуманітарної допомоги; перешкоджання вільному переміщенню людей, поверненню біженців та внутрішньо переміщених осіб (ВПО) тощо).

2. Соціально-психологічні наслідки (відчуття страху, безнадії, депресія, розбиті сім'ї, суїциди, підвищення рівня агресії та напруження у суспільстві).

3. Економічні наслідки (зруйнована інфраструктура та дороги, втрата родючих сільськогосподарських земель; витрати на відновлення водопостачання, енергопостачання тощо; навантаження на систему охорони здоров'я у зв'язку з пораненими та збільшенням рівня інвалідизації суспільства; додаткові витрати на розмінування; втрати туристичної галузі та багато іншого).

4. Екологічні наслідки (збитки флори та фауни, довгострокові наслідки – зміни в екосистемах регіонів тощо).

Як підсумок, можна зазначити, що забрудненість територій мінами та ВНП негативно впливає на загальний розвиток країни, і це стосується кожного.

Список використаних джерел:

1. Навчання з попередження ризиків, пов'язаних із вибухонебезпечними предметами» (EORE): Навчальний курс. – Асоціація Саперів України [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://eoreplatform.web.app/dashboard

УДК 355.58

Кравченко Б.Д. аспірант спеціальності 263 Цивільна безпека
Левін Р.В., студент групи 263м-22-2
Науковий керівник: Радчук Д.І., к.т.н., доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки
(*Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна*)

ЗАГАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ВИБОРУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХИСНОГО ОДЯГУ

Метою захисного одягу та обладнання є захист або ізоляція людей від хімічної, фізичної, радіаційної та біологічної небезпеки, з якою можна зіткнутися під час роботи з небезпечними матеріалами. Під час виконання технологічних операцій не завжди можна побачити, коли починає відбуватись забруднення або опромінення. Багато шкідливих та небезпечних речовин становлять невидиму загрозу і не мають попереджувальних властивостей.